teh prestankih napne baje hudi duh vse sile, da bi pogubil mrliča. Da se to prepreči, pihajo godci z vso silo v instrumente in listki kar dežijo. K jami si hudi duh ne upa. V grob se mrlič položi brez posebnih obredov. Po preteku nekoliko časa kosti zopet izkopljejo ter jih shranijo v ilovnate posode. Naposled se vsi ostanki umrlega zberejo v mali grobček (kripta), ki ima podobo podkove. Na vratih se napravi napis. Takoj ali predno se položijo ostanki k večnemu počitku, prižgejo sorodniki pri grobu dve baklji.

Iz preteklosti vladarja sovjetske Rusije.

Mož, ki strahuje tačas sovjetsko Rusijo, Stalin, je človek posebnega kova. Novodobni ruski pisatelj A. M. Aldanov, ki vsekakor živi v Parizu, ne v domovini, piše o njem:

Stalin je najpomembnejši, nesporno daleč najpomembnejši cele Ljeninove garde. Stalinova vest je obtežena s krvjo kakor nobenega drugega sodobnega človeka, izvzemši Zinovjeva. Za Stalina ni samo tuje življenje nevredno enega samega vinarja, marveč ne ceni više niti svojega lastnega življenja — v tem se ostro razlikuje od mnogih drugih boljševikov.

Kakor večina današnjih diktatorjev, je Stalin revnega pokolenja. V svoji mladosti je prestal težko šolo revščine in pomanjkanja. Odrastel je med tifliško (mesto Tiflis v Kavkaziji) sodrgo in se navzel njene surovosti.

Svojo politično pot je začel Stalin v tifliškem semenišču, kamor ga je bil dal oče, da bi se pripravil na duhovski poklic. 19-letnega so izključili iz semenišča kot nezanesljivega. Kot komunist je bil šestkrat izgnan v Sibirijo, a je vselej po kratkem času zopet ušel. Značilno je, zaradi kakšnih »zločinov« je policija izganjala Stalina. Enkrat so mu očitali, da je sodeloval pri majski proslavi, drugič se je udeležil kakih pouličnih demonstracij, trejič je izdajal prepovedane knjige, četrtič je uprizoril štrajk v Rotschildovih tovarnah v Batumu in podobno.

V tem pa je imel Stalin vse druge stvari na vesti, o katerih se policiji niti sanjalo ni. Bil ni nič manj in nič več nego vrhovni poglavar kavkaških političnih roparjev. Največje njegovo podjetje je bilo naslednje:

Dne 13. junija 1907 ob pol 11. dopoldne sta prejela blagajnik tifliške podružnice Ruske državne banke, Kurdjunov in prvi knjigovodja Golovjev iz Moskve četrt milijona rubljev. Denar sta osebno prevzela na pošti in sedla z njim v kočijo. Njunemu vozu je sledil drug voz z oboroženimi stražami. Oba voza je spremljala četa vojakov na konjih. Ko je prvi voz dospel v notranje mesto in so prvi kozaki zavili z Erivanskega trga na Sololaško cesto, je s strehe Sumbatove palače padla bomba in se razletela, da so na kilometer daleč popokale sve šipe v oknih. Istočasno je bilo proti kozakom vrženih več bomb z obojestranskih hodnikov. Nastala je strašna zmeda; Kurdjunova in Golovjeva je vrglo z voza, nad 50 drugih oseb je bilo ubitih in ranjenik. Kaj se je v tej zmedi zgodilo z denarjem, nihče ni vedel in policija ni v tej stvari nikogar aretirala. Danes pa je znano, da je ta drzni roparski napad organiziral Stalin ter da je denar uropal njegov pomočnik Kamo. Denar so za prvi hip skrili v stanovanju — ravnatelja kavkaškega vremensko opazovalnega urada.

Stalin ni nikak »sijajen« govornik niti pisatelj in si tega po vsej priliki tudi ne domišlja. Toda diktatorskega rokodelstva je nad vse vešč. Tista smer, ki se je od začetka drži, da bi se polastil gospodstva nad stranko, je bila očividno prava. Seveda pa tudi mesto vrhovnega poglavarja komunistične stranke ne utegne biti vselej dosmrtno. A če ima človek srečo, tudi vloga opozicijskega poglavarja ni preslaba. »Samo mrtvi se ne vračajo . . .«

Vendar je v današnji Rusiji vreme le preveč nezanesljivo in izpremenljivo in Stalin se nedvomno zaveda, da bi njegovi pristaši ob prvi priliki z razvitimi zastavami prešli v Trockijev tabor; strahovalec Rusije si svojega lastnega konca ni svest.

Ženska v vohunski službi.

»Najnevarnejša žena v Evropi. Poslužuje se različnih imen. Mednarodnega pokolenja, 28 let stara, privlačna, izredno umna; obvlada več jezikov. Velik talent za spletke. Iz revščine in gorja je postala komunistinja. Sovjetski poglavarji jo izredno cenijo. V zvezi je z vsemi znanimi komunisti v Evropi. Pospešuje revolucijonarno gibanje v mnogih deželah. Vohuni za Moskvo. Obenem je v službi neke druge države. Na Angleškem je bila zaradi potvorbe potnega lista obsojena na dva meseca ječe in potem izgnana.«

To je kratek posnetek poročila bivšega uradnika na Scotland Yardu v Londonu o Katarini Gussfeld. Iz poročila samega nekaj značilnih podrobnosti:

To je najbolj zvita in najbolj prekanjena oseba, ki sem jo srečal v dolgih letih moje službe; skrivnostna žena in eden največjih sovražnikov človeške družbe. Prvič in zadnjič sem jo videl pred kazenskim sodiščem Old Baily meseca maja 1927.

Večina v javnosti znanih ženskih zločincev je bila obdarovana z veliko osebno privlačnostjo. Ali so bile lepe ali pa je njih osebnost izžarevala čuden, tuj čar, ki je deloval na njihove žrtve kakor strup. Na vsak način so bili ženski čari njihova glavna moč. Pri Katarini Gussfeld je to drugače.

Ta žena ni lepa in o ženskih čarih se pri njej ne da govoriti. Dasi ne ravno nelepa in še manj naravnost grda, vendar odbija. Tedaj je bila 28 let stara, srednje postave, odločilnih, zelo izrazitih potez v obrazu. Kar je posebno bodlo v oči, je bil izraz zagrenjenosti in neizprosnega sovražnega zaničevavanja, kar je dajalo celi osebnosti nekaj temnega, groznega.

V poteku razprave je kazala ves čas največjo mirnost in ravnodušnost in ni trenila z očesom tudi tedaj, ko je sodnik proglasil razsodbo: dva meseca ječe in nato izgon iz dežele. Še nikoli ni-

Ko so leta 1665. slovesno kronali cesarja Leopolda I. za ogrskega kralja, je ta slovesno prisegel, da bo upravljal Ogrsko in Hrvatsko v smislu določil, ki velé, da se mora držati kralj pri izvrševanju ogrskih poslov samo Ogrov, pri hrvatskih pa samo Hrvatov.

Te prisege pa cesar ni držal; ne samo da ni branil Ogrske in Hrvatske, onemogočil je celo njeno samoobrano.

Ker avstrijski dvor ni izpolnjeval obljube, se tudi Ogri in Hrvatje niso smatrali za obvezane, držati se obljub.

Tako sta bila nezadovoljna oba naroda; iz nezadovoljstva je nastalo ter vedno bolj naraščalo stremljenje, da se odpravijo te neznosne razmere.

Smele načrte so zasnovali zarotniki, hoteli so spraviti ljudstvo tostran in onstran Donave na noge, vpasti v Moravsko, se združiti s Poljsko, tudi Štajerska, Koroška in Kranjska naj bi se dvignile; pogajali so se tudi s Francijo in Turčijo.

Toda kmalu so zarotniki morali uvideti, da so osamljeni, kajti na Poljskem je bil izvoljen za kralja Mihael Wisnavicky namesto princa Conti, ki se je zavzemal za stvar zarotnikov; a tudi francoski krali Ludovik XIV. se je začel umikati Ogrom in Hrvatom, ker ni imel od njih pričakovati toliko, kolikor si je želel.

Nesreča je tudi bila, da sta pred izbruhom zarote nagloma umrla palatin grof Franc Wesseleny, ki je bil zastrupljen in grof Nikolaj Zrinjski, katerega je raztrgal obstreljeni merjasec.

Prvotni namen, da se podajo Ogri in Hrvatje pod pokroviteljstvo francoskega kralja, se je moral opustiti. Ako bi kralj to ponudbo sprejel, vzbudili bi ustajo in s kraljevo pomočjo bi začeli osvobodilno vojno.

Na mesto Nikolaja Zrinjskega je stopil Peter Zrinjski, katerega se je, ko je videl, da je osamljen, polotila obupna misel, da bi dvignil Hrvatsko v samostojno kraljestvo, v Sloveniji pa bi se vpostavila prejšnja celjska grofija v obliki vojvodine.

A ni bilo usojeno, da bi zarotniki tudi izvedli svoj načrt. Bili so med seboj drug na drugega ljubosumni ter samoljubni; namesto da bi delali, so odlašali, veliko govorili.

Tako ni čuda, da se je o tej zaroti zvedelo na dunajskem dvoru. Avstroogrski nadškof Szelepesenyi je pripovedoval, da so se zvezali Nadasdy, Zrinjski in drugi ter skovali načrt, da vjamejo cesarja, ga umore ter izzovejo velik upor

Še naročni na list „NEDELJA“?
Izhaja vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, raznetega pa tudi lepo povest „Otroci naše ljube Gospe“ in mične zgodbice za dece. Stane mesečno le 2·— Din (letno 24·— Din). Da je dnes ni naročite Nedelje po dopisnici na naslov: Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.